

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922201039
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6922201039.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: G. H., nar. XX. P. XXXX, trvale bytom Q. XXXX, H. X. zast. AK Bítalová & Demeterová, s.r.o., IČO: 47 244 798, so sídlom N. XXXX/XA, H. X., proti žalovanej: Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, IČO: 17 335 345, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10C/4/2022-41 zo dňa 6. júna 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v IV. výrokovej vete, ktorou súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % m e n í tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 10C/4/2022-41 zo dňa 6. júna 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) zrušil podielové vlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Rimavská Sobota, odborom katastrálnym, pre okres H., obec a katastrálne územie H., na liste vlastníctva č. XXXX, ako parc. EKN č. XXXX/X, o výmere XXXmX, druh trvalý trávnatý porast a parc. EKN č. XXXX/X, o výmere XXXmX, trvalý trávnatý porast (prvá výroková veta), do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal novovytvorenú parcelu I. č. XXXX/XX, o výmere XXXmX, ktorá vznikla spojením dielov 1 a 4 geometrického plánu a parc. CKN č. XXXX/X, o výmere XXmX, diel X geometrického plánu vyhotoviteľa U. W., H. X., číslo plánu XXXXXXXX-XX/XXXX zo dňa 31.8.2021 v podiele 1/1 (druhá výroková veta), do výlučného vlastníctva žalovaného súd prikázal novovytvorenú parcelu CKN č. XXXX/XX, o výmere XXXmX, ktorá vznikla spojením dielov X a X geometrického plánu vyhotoviteľa U. W., H. X., číslo plánu XXXXXXXX-XX/XXXX zo dňa 31.8.2021 v podiele 1/1 (tretia výroková veta) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (štvrtá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Rimavská Sobota, katastrálny odbor, okres Rimavská Sobota, obec a katastrálne územie H. na LV č. XXXX ako EKN parcely o výmere celkom X.XXXmX. Na základe geometrického plánu žalobca zistil, že skutočná celková výmera EKN parciel je v stave CKN menšia; spoločná výmera tak je X.XXXmX.

1.2 Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemkov vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 2/3 v celkovej výmere XXXmX, podiel žalovaného 1/3 predstavuje výmeru XXXmX. Podľa skutočnej výmery, rešpektujúc veľkosť spoluvlastníckych podielov boli parcely rozdelené a následne spojené tak, že vznikli novovzniknuté parcely CKN č. XXXX/XX o výmere XXXmX, CKN č.

XXXX/X o výmere XXmX a CKN č. XXXX/XX o výmere XXXmX. Nakoľko bola predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva pozemková nehnuteľnosť, reálna del'ba ktorej bola vzhľadom na účel využitia nehnuteľnosti možná, súd prvej inštancie žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel.

1.3 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) tak, že žalobcovi, ktorý mal vo veci úspech v celom rozsahu, priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania (IV. výrok) podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie; navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že stranám náhradu trov konania neprizná. Uplatnil odvolací dôvod uvedený v ustanovení § 365 ods.1 písm. h) C.s.p., tvrdil tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Žalovaný sa nestotožnil s uložením povinnosti nahradiť trovy konania žalobcovi, nakoľko okresný súd pri rozhodovaní nezohľadnil povahu sporu o zrušení a vyporiadani podielového spoluvlastníctva, v ktorom je rozhodnutie v záujme všetkých spoluvlastníkov a žalobným návrhom súd nie je viazaný. Žalovaný tak mal za to, že súd prvej inštancie nemal priznať náhradu trov konania žiadnej strane.

3. K odvolaniu žalovaného podal vyjadrenie žalobca konštatujúc, že v prejednávanej príhode bolo nevyhnutné vziať do úvahy nielen povahu sporu, ale aj dôvod podania žaloby a potrebu vyporiadať spoluvlastníctvo súdom; navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Uviedol, že predmetom konania boli dva pozemky, ktorých spoluvlastníkmi sú len žalobca a žalovaný, preto očakával, že vec bude vyriešená mimosúdne; žalobca predložil žalovanému návrh na uzavretie dohody, tento naň nijak nereagoval, nevyjadril sa k žalobe, z čoho vyplýva, že žalovaný nemal záujem vec žiadnym spôsobom riešiť. V závere žalobca dodal, že Civilný sporový poriadok nešpecifikuje právo na náhradu trov konania podľa povahy sporu, ale len podľa úspechu vo veci.

4. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

5. Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Z povahy podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva vlastníckych práv založeného na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to z akýchkoľvek dôvodov nevyhovuje. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/33/2010 zo dňa 28. septembra 2011) Najprirodzenejším a najčastejším spôsobom likvidácie spoluvlastníckych podielov je rozdelenie veci medzi spoluvlastníkov podľa výšky ich podielov tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci.

7. Návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže v zmysle ustanovenia § 142 Občianskeho zákonníka podať ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov; každý z podielových spoluvlastníkov má súčasne postavenie žalobcu ako aj žalovaného, a to bez ohľadu na to, kto žalobu podal, nakoľko podaním žaloby je uplatnené rovnaké právo žalovaného; návrhmi strán súd nie je viazaný a v konaní postupuje ex off. Čo sa týka majetkovej hodnoty strán sporu, táto je v čase rozhodovania súdu rovnaká ako v čase začatia konania. Z uvedeného vyplýva, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva má charakter tzv. iudicium duplex; v takomto konaní sa javí byť spravodlivým, aby každá strana sporu znášala svoje trovy (viac nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 3202/2020 zo dňa 2. novembra 2021 ako aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 573/2017 zo dňa 15. novembra 2017).

7.1 Odvolací súd však zastáva názor, že nielen charakter sporu je pri rozhodovaní o trovách konania významný, nevyhnutné je prihliadať aj na postoj strán sporu; potrebné je posudzovať každé konanie a jeho priebeh individuálne, zohľadniť, do akej miery boli jednotliví účastníci dotknutí na svojich záujmoch

vyneseným rozsudkom (viac v stanovisku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. Cpj 8/72 z 8. marca 1973 uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 54/1973, obdobne aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022).

7.2 Slovenský pozemkový fond spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti alebo podiely spoločných nehnuteľností vo vlastníctve Slovenskej republiky, nakladá s poľnohospodárskymi pozemkami neznámych a nezistených vlastníkov; s ohľadom na množstvo konaní, v ktorých Slovenský pozemkový fond koná za Slovenskú republiku, zastupuje neznámych či nezistených vlastníkov, nemožno konštatovať, že nevyjadrením sa k návrhu na uzavretie dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v lehote 30 dní, by sa správal obštrukčne, navyiac, ak v zmysle interného aktu - Pokynu generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu č. XX/XXXX zo dňa 29.10.2021 má centrum prevodov vybavujúce žiadosti žiadateľov 90 kalendárnych dní na zaevidovanie žiadosti o uzatvorenie zmluvy; lehota na uzatvorenie zmluvy (dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva) stanovená nie je. Žalovaný v priebehu konania proti vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou nenamietal, s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasil a úmyselne tak trovy konania (svoje ani žalobcove) nenavyšoval.

7.3 Ak okresný súd úspešnosť žalobcu v spore odvíjal len od žalobného návrhu, ktorému vyhovel bez zohľadnenia povahy sporu a postavenia strán sporu, takéto právne posúdenie je nesprávne. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom štvrtom výroku zmenil a rozhodol, že nárok na náhradu trov prvoinštančného konania nemá žiadna zo strán.

8. Podľa ustanovenia § 255 ods.1 v spojení s § 396 ods.1 C.s.p. by žalobcovi bola vznikla povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania z dôvodu plného úspechu žalovaného v odvolacom konaní, nakoľko odvolacie konanie začína procesným úkonom strany sporu nespokojnej s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorá podaním odvolania zapríčini vznik trov protistrane. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania však odvolací súd žalovanému nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).